

De uitdaging van de ziel

Klaas-Jan Bakker



Hierbij de bijdrage namens AMORC aan het door de TVN georganiseerde symposium *DE UITDAGING VAN DE ZIEL, waarheid, weten en wijsheid* op 29 maart 2014 in de Westerkerk in Amsterdam.



Wat is de ziel?

Volgens de opvattingen van de Rozekruisersorde is de ziel van ieder mens een individualisatie, verbijzondering van de universele Ziel, of in de woorden van de 17e eeuwse arts en filosoof Jan Baptista van Helmond:

De menselijke ziel is het evenbeeld van de Goddelijke ziel. Het is echter niet voldoende dat het universum in de ziel weerspiegeld wordt. Deze, de ziel dus, moet zich hiervan ook nog bewust worden.



Jan Baptista van Helmond

De ziel van ieder mens is in deze zin dus een emanatie, een uitstorting van de Godheid zelf. Kenmerk van een emanatie volgens de leer van de filosofie is dat daarbij de eigen wezenheid of eigenheid van de bron waaruit de uitstorting heeft plaatsgevonden opgaat in het resultaat daarvan. De ziel als emanatie van de Godheid zelf bezit derhalve ook de eigenschappen daarvan en alle kenmerken. Met andere woorden: zij is immaterieel, onsterfelijk en in aanleg volmaakt. Wij kunnen stellen dat zij in feite de uitdrukking is van God in de mens. Zij is dus de afspiegeling van zijn of haar almacht, alom tegenwoordigheid en alwetendheid. Deze gedachte is geen exclusief gedachtegoed van de Rozekruisers. Wij komen haar tegen in alle esoterische tradities en in de meeste grote religies, want er zijn veel heilige teksten die in bijna identieke bewoordingen verklaren dat de mens is gemaakt naar het beeld van God. Daarmee niet in de eerste plaats bedoelend de teksten, zoals bijvoorbeeld die uit het Oude Testament, waar in het boek Genesis staat geschreven dat God de mens schiep naar zijn beeld, letterlijk te interpreteren maar meer duidend op het Immateriële deel van de mens. Dat deel van de mens dat hem uniek maakt in de gehele schepping. Een duaal wezen met zowel een stoffelijke kant als wel een spirituele kant. Lichaam en ziel. De ziel in deze opvatting is van een goddelijke natuur, deel van de univer-

sele ziele-energie die op gelijke wijze ieder mens, ieder van ons doordringt. En datgene, de ziel die in ieder van ons aanwezig is, is op persoonlijk, individueel niveau zonder onderscheid puur en goddelijk. De ogenschijnlijke verschillen die in dit opzicht tussen mensen bestaan zijn niet meer dan verschillen in expressie, verschillen in feite in de wijze waarop ieder mens reageert op het goddelijke in hem. De ziel in de mens is te allen tijde perfect en kan daarom niet groeien of verbeterd worden. De ziel is er in al zijn volmaaktheid en hoeft alleen maar door ons ontdekt te worden.

Die ziel wil niet anders dan dat wij ons bewust worden van haar aanwezigheid. Dat wij naar haar op zoek gaan. En is deze zoektocht niet de voornaamste reden waarom wij hier bestaan?

De ziel kent ook geen uitdagingen. Het spijt me voor de titel van dit symposium, maar wij kunnen eigenlijk niet spreken van een uitdaging voor de ziel. De uitdaging die er is, de uitdagingen die er zijn, zijn uitdagingen voor datgene dat de ziel verhindert haar schitterende pracht via ons tot uitdrukking te brengen. De ziel manifesteert zich in ieder van ons anders door de verschillende wijze waarop wij op de ziele-energie in ons reageren. Het is daarom niet de ziel, maar de persoonlijkheid van het individu ofwel ons Ego dat moet worden verbeterd. Het is het Ego dat de schoonheid van de ziele-energie in ons versluiert. Het is dan ook het Ego waar door ons aan moet worden gewerkt en waarvoor de uitdaging geldt waarover wij vandaag met elkaar spreken.

Ik wil hier graag de schrijfster en Rozekruiser Marie Corelli citeren die in dit verband het volgende schreef: *De grootste vijand van de mens is niets anders dan zijn eigen Ego want zolang hij het Ego niet meester is, maakt het*

hem doof en blind voor het goede. Maar God heeft de mens een dierbare vriendin geschonken, namelijk de ziel, die niet ophoudt zich aan hem te laten horen en hem te leiden.



Marie Corelli

Een ziel die ons leidt en die wij kunnen horen. De ziel die wij in diepste zin zelf zijn die vraagt gekend te worden. De ziel die wij zelf zijn zal zich aan ons kenbaar maken als wij ons zelf leren kennen. De tempel van Apollo in Delphi was beroemd vanwege het aforisme dat op het fronton van de tempel was ingegrift. Ken U Zelve. Een opschrift dat een nog steeds actuele oproep aan de mens lijkt in te houden en welbedoeld een onderscheid maakt tussen het Ego en dat wat wij de ziel of het hoger zelf noemen. Volgens de Griekse wijsgeren van die tijd, en dat is nu niet anders, de moeilijkste opgave die er voor de mens bestond: de ziel te leren kennen, in je zelf op onderzoek gaan, om het hogere zelf te realiseren.

Als wij de uitdagingen van het Ego tegemoet treden en naar dat hoger zelf op zoek gaan leren wij geleidelijk die ziele-energie in ons te waarderen, begrijpen en realiseren en staan wij de ziel, het hoger zelf, toe zichzelf tot uitdrukking te brengen. Zonder enige belemmering, helder als een Licht dat schijnt in de duisternis, als de Roos die op het Kruis tot bloei komt.

Meer dan ooit lijkt in de geschiedenis van de mensheid de behoefte te bestaan om de schoonheid van de ziel door onze persoonlijkheid tot uitdrukking te laten komen. Zo ook lijkt er geen beter moment dan nu voor de mensheid in het algemeen en voor het individu in het bijzonder om zich met de zuiverheid en integriteit van de ziel te verbinden, en om de persoonlijkheid, het individu die wij allen zijn te laten samensmelten met onze innerlijke persoonlijkheid, de persoonlijkheid van de ziel. Daartoe is het nodig dat wij als het ware opnieuw geboren worden, dat wij geboren worden in spirituele zin; dat wij onze persoonlijkheid regenereren, onze persoonlijkheid zuiveren en laten verlichten, opgedragen aan dienstbaarheid aan de mensheid en aan de glorie van God.

Het is misschien goed hier kort te verduidelijken hoe Rozekruisers tegen het begrip God aankijken. Vanuit Rozekruisersontologie bezien is God de Universele Intelligentie, de kracht en de energie die aan de oorsprong van de hele schepping staat en van alles wat deze bevat, zowel op de zichtbare als de onzichtbare niveaus. Als zodanig zijn wij niet in staat hem of haar te kennen of ons een voorstelling daarvan te maken. In deze opvatting is de ziel een emanatie van God waardoor het de mens gegeven is om zich in zijn bewustzijn met God te verenigen en daar inspiratie van te ontvangen. Het is daartoe nodig om de kwaliteiten van de

ziel de vrijheid te geven om zichzelf tot uitdrukking te brengen in ons denken, in ons handelen, in onze bijdragen aan de menselijke samenleving. Dit alles is eenvoudig gezegd en is ook al vaak gezegd, door de eeuwen heen, in verschillende bewoordingen door diverse Leermeesters of Avatars, maar steeds met dezelfde boodschap.

De mens is geroepen en wordt gestimuleerd om naar zichzelf op zoek te gaan door in zijn leven een meer introspectieve houding aan te nemen of, anders gezegd, de weg naar binnen te gaan. Dat vraagt in de eerste plaats om voorbereiding. Het vraagt voorbereiding om het Licht van de ziel door het medium van onze persoonlijkheid te kunnen laten stralen. Het vraagt ook verlangen. Het vraagt van ons een verlangen om alle belemmeringen die aan het tot uitdrukking brengen van de aspecten van de ziel, zoals liefde en eenheid, in de weg staan, te elimineren; en om deze te vervangen door de schoonheid van het licht in ons.

Meer praktisch beschouwd moeten wij er vooreerst naar streven ons bewust te worden van de negatieve, destructieve of onaardige gedachten, overtuigingen, of bedoelingen die het licht, dat komt van de ziel, in de weg staan of verduisteren. Wij zouden moeten streven naar een levenshouding waarin geen plaats is voor zelfzuchtigheid of verlangen om macht of invloed te hebben op en over andere personen of omstandigheden.

In plaats daarvan staat dat wij een gevoel zouden moeten ontwikkelen van mededogen en éénzijn met de ander, met alles dat leeft. Onze kritiek op de ander omdat zij in onze ogen een fout hebben gemaakt of een mening hebben verkondigd die van de onze verschilt zal dan verdwijnen en plaats maken voor het verlangen in onze relatie met de anderen de goddelijke Liefde door en vanuit ons hart te laten vloeien.

De ziel is opgewassen tegen de uitdagingen van het Ego, als wij haar maar de ruimte geven. Zij werkt volstrekt anders dan het Ego en is onbekend met de traditionele angsten en het beperkt begrip dat zo kenmerkend is voor de gewone persoonlijkheid.

De ziel wordt geleid door de hoogste wil en wijsheid. Zij verlangt naar en beslist over de ervaringen die nodig zijn om haar goddelijke opdracht, de uiteindelijke vereniging met de universele ziel, tot een goed einde te brengen. Op weg daar naartoe ontwikkelt de ziel in ons de eigenschappen die eigen zijn aan haar schepper: vriendelijkheid, mededogen, vergeving en geduld.

De ziel en haar schepper, of de ziel en de bron waaruit zij is voortgekomen, zijn één. Onafscheidelijk één, en als een gids, in de woorden van Marie Corelli, een vriendin, voor de mens gedurende zijn leven hier op aarde. Een metgezel die steeds klaar staat de mens bij te staan met haar onvoorwaardelijke Liefde en begrip op alle niveaus van zijn.

De ziel moedigt ons aan om proactief in het leven te gaan staan. Zij nodigt ons uit contact met haar te maken. Eén met haar te worden. Zij geeft aan wie het vermogen heeft ontwikkeld om ernaar te kunnen luisteren begrip en antwoord op onze vragen. Zij is onze innerlijke stem.

Rozekruisers spreken in dit verband ook wel over hun Innerlijke Meester. Deze Innerlijke Meester, mijn Innerlijke Meester, die ook uw Innerlijke Meester is, is er altijd. Zij verwacht en wacht op ons in ons Innerlijk Heiligdom. De Innerlijke Meester is de Meester van Licht die werkt volgens wat ik de Kosmische Wet van Liefde noem. Wij hebben het in de hand deze meester tot ons te laten spreken en te verlangen haar eigen-

schappen door onze persoonlijkheid tot uitdrukking te brengen. Naarmate wij er meer naar streven onzelfzuchtig, vergevingsgezind en geduldig te zijn zullen wij geleidelijk steeds beter het goddelijke plan gaan begrijpen en in staat zijn Licht en Liefde in ons leven tot manifestatie te brengen en te leven in harmonie met het oneindige.

In dit symbool stelt het gevleugelde Rozekruis de menselijke ziel voor, die als gevolg van haar eigen streven, geleidelijk het Goddelijk plan beter gaat begrijpen, totdat zij verlicht wordt door het Goddelijk Bewustzijn, gesymboliseerd door de neerdalende duif die omgeven is door een krans van zeven lichtstralen. Wat kunnen wij doen om nu in ons leven deze eigenschappen, dat contact met onze ziel en de afstemming met het oneindige te bereiken?

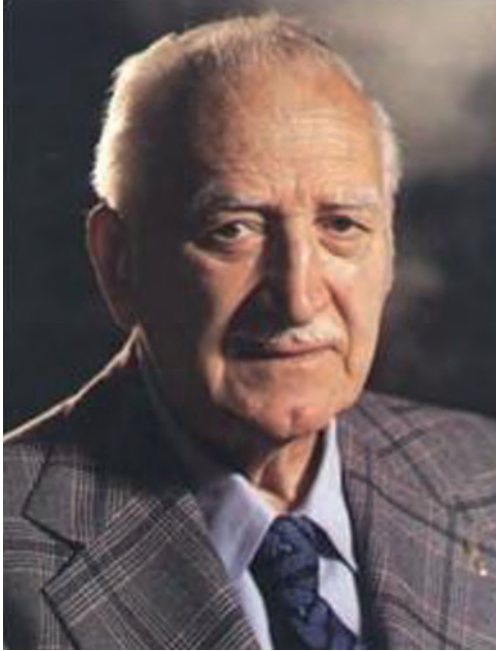
In de eerste plaats is dat gewoon beginnen. Een eerste stap zetten op het pad, ongeacht de misschien moeilijke situatie waarin wij ons bevinden, ongeacht problemen die wij nu hebben of die wij verwachten in de toekomst. Het wonder van het pad zit namelijk in de eerste stap. Het overschrijden van de eerste drempel zal een nieuw vergezicht voor ons openen en het pad ontwikkelt zich met ons naar de mate waarin wij voortgaan. Gesteund door ons verlangen en door studie, meditatie en bovenal gebed committeren wij ons steeds meer aan dat pad en aan het ontwikkelen en in ons zelf tot uitdrukking brengen van de Liefde in ons hart en in onze gedachten.

Wij worden vastberaden in onze wil om te vergeven, om vermeende zwakheden of fouten bij anderen over het hoofd te zien.

Wij leren vastberaden te zijn in onze wil een hand te reiken aan hen die op hun reis door het leven dreigen te vallen. Het vraagt van ons open te zijn, ruim-

denkend en tolerant.

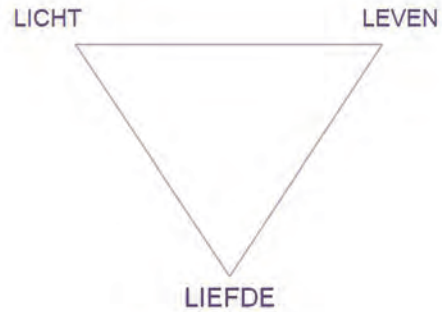
Het vraagt van ons alle levensvormen te leren respecteren en te weigeren onze levensfilosofie uitsluitend te bouwen op dat wat zichtbaar is, materieel of gebaseerd op negatieve gedachten.



Ralph M. Lewis

Allemaal aspecten die ik in verband wil brengen met wat door Ralph M. Lewis, voormalig Imperator van de Rozekruisersorde wel werd genoemd *Mystiek Leven*. *Wij kunnen niet ten volle leven*, aldus Ralph Lewis, *als wij naast al het andere geen aandacht besteden aan de mystieke kant van ons bestaan*.

Hij plaatst mystiek leven, of beter gezegd innerlijk leven, tegenover fysiek leven en noemt daarbij mystiek leven als de reden waarom wij leven. Een mysticus noemt hij diegene die in zijn of haar leven het stoffelijke wat wij zijn in harmonie verenigt met het innerlijk, ons mystieke wezen, het hoger zelf ofwel onze ziel. Als de twee punten van de driehoek waaruit door hun verbinding het derde punt van volmaakte harmonie ontstaat. In Rozekruisers-termen een prachtig voorbeeld van de



Wet van de Driehoek

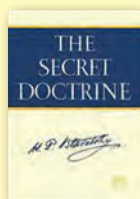
Mystiek geldt als een diepe innerlijke en persoonlijke betrokkenheid in de mens. Het is echter niet per definitie de mystieke ervaring die een mens tot mysticus maakt, bijna integendeel zou ik willen zeggen. Het is de levenshouding die de mens tot mysticus maakt. De mystieke mens is de mens die, door de wijze waarop hij of zij in het leven staat, gestalte geeft aan het streven ooit de mystieke ervaring te bereiken. Het is de verantwoordelijke mens die mystiek idealisme omzet in praktijk. Inderdaad is dit, zoals de Griekse wijsgeren al vaststelden, wellicht de moeilijkste opgave in een mensenleven. Moeilijk, maar niet onmogelijk. In feite wordt alles mogelijk voor hen wier persoonlijkheid is doordrongen met de harmonie die voortkomt uit de aanwezigheid van de ziel, de Meester in ons, in ons dagelijks leven.

Het is misschien goed hier te benadrukken dat mystiek leven en het streven naar de mystieke ervaring niet is voorbehouden aan bepaalde bevoorrechte personen, maar dat wat nodig is om een mystiek leven te kunnen leiden latent in ieder van ons, in ieder van u, aanwezig is. Ongeacht wat men zegt over 'verlichte' personen: de ene persoon is niet meer volmaakt dan de ander. Wel kunnen wij zeggen dat sommigen de bloem in hun hart heb-

ben leren openen waardoor zij in staat zijn meer volledig gebruik te maken van de vermogens die bij hem of haar, net als bij ieder ander, latent aanwezig zijn. Deze mens heeft de weg naar zijn ziel gevonden, is de weg naar binnen gegaan langs het pad van regeneratie en integratie, dat begon met een diep en oprecht verlangen naar leven in harmonie met het oneindige. Hij is gegaan door studie, meditatie en een overvloed aan gebed en stap voor stap, volgens geleidelijk proces van initiatie, is sluier na sluier van de ziel weggenomen.

Laat mij u nog eens herinneren aan wat ik hiervoor de *Kosmische Wet van*

Liefde noemde. Laat deze wet de intentie van uw leven worden. Herken liefde en schoonheid als de enige essentie van het leven, als de meest dynamische en helende kracht die er bestaat. Wij kunnen actief een keuze maken om deze wet als uitgangspunt voor ons leven te nemen. Als leidraad in onze omgang met anderen, met al wat leeft, tot wij staan waar onze persoonlijkheid samenvalt met onze ziel. God is Licht, Leven en Liefde. Het is de wet van Liefde dankzij welke wij de bestemming van ons leven kunnen bepalen. De essentie van het hoogste in iedere persoon, die de verlangens van het hart in alle wezens tot verwerkelijking brengt. De Wet is Liefde. En de Wet is in U.



In verband met het seminar met Martin Leiderman van 13 tot 18 juni 2014: Stanza I uit: *DE GEHEIME LEER II* van H.P. Blavatsky: *HET ONTSTAAN VAN DE MENS*, vertaling van Stanza's uit het *GEHEIME BOEK VAN DZYAN* (TUP, 1997)



I,1:

DE LHA DIE DE VIERDE LAAT DRAAIEN,
IS ONDERGESCHIKT AAN DE LHA VAN DE
ZEVEN, ZIJ DIE RONDDRAAIEN EN HUN
WAGENS LATEN RIJDEN OM HUN HEER,
HET ENE OOG. ZIJN ADEM GAF LEVEN AAN
DE ZEVEN; HIJ GAF LEVEN AAN DE EERSTE.

I,2:

DE AARDE SPRAK: 'HEER VAN HET STRA-
LENDE GEZICHT; MIJN HUIS IS LEEG
ZEND UW ZONEN OM DIT WIEL TE
BEVOLKEN. GIJ HEBT UW ZEVEN ZONEN
NAAR DE HEER VAN WIJSHEID GEZONDEN.
HIJ ZIET U ZEVEN KEER ZO DICHTBIJ,
ZEVEN KEER ZO STERK VOELT HIJ U.
GIJ HEBT UW DIENAREN, DE KLEINE
RINGEN, VERBODEN UW LICHT EN
WARMTE OP TE VANGEN, UW GROTE
GAVE OP HAAR DOORTOCHT TE ONDER-
SCHEPPEN. ZEND DIE NU NAAR UW
DIENARES.'

I,3:

DE 'HEER VAN HET STRALENDE
GEZICHT' ZEI: 'IK ZAL U EEN VUUR
ZENDEN WANNEER UW WERK IS
BEGONNEN. VERHEF UW STEM TOT
ANDERE LOKA'S; WEND U TOT UW VADER,
DE HEER VAN DE LOTUS, OM ZIJN ZONEN
.... UW VOLK ZAL ONDER HET BESTUUR
VAN DE VADEREN STAAN. UW MENSEN
ZULLEN STERVELINGEN ZIJN.
DE MENSEN VAN DE HEER VAN
WIJSHEID, NIET DE ZONEN VAN DE
MAAN, ZIJN ONSTERFELIJK. STAAK UW
KLACHTEN. UW ZEVEN HUIDEN ZIJN
NOG OP U GIJ ZIJT NIET GEREED.
UW MENSEN ZIJN NIET GEREED.'

I,4:

NA HEVIGE PIJNEN WIERP ZIJ HAAR
DRIE OUDE HUIDEN AF EN TROK
HAAR ZEVEN NIEUWE AAN,
EN STOND IN HAAR EERSTE.